

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sabbota 21. d. mali Serpan 1798.

Nro. 55.

Lublana.

Torek poprejshniga tedna so perpelali denarje na petnajst voseh s'zhvetirmi kojni is Dunaja, sedem vos oltane tukaj v' Lublani, osem jih grude na Lashko.

Valentin Zapek je uni zhetertek obeshen bil sunaj pisaneh vrat v' fuhim Bajerji nad zesto uni kraj sidaniga mosta proti Rakovneki.

General Turn je svoj regiment na Forlanii obiskal, veseli so bili vsi vidiozh med seboj tiga stariga siviga vojshaka, inu so mu vse zhasti nakla-

nakladali, vešele obhajali v' Vidmu; on se je torek nasaj pelal na Dunej skusi Lublano; je 78. let star.

Is lafhkiga pisma nevejo nizh prav povedati, kako se s' otokam Malta, s' Bonapartam, inu s' anglesmi na sredeshelnim morji godi. Nemshke novize is Salzburga povejo, de v' Paris je nasnanje perfhlo, Bonaparte je Malto pod franzosko oblast spravil.

Od Papesha je slifhati, de bolgha; on je v' Florenzi s' potrebnim preskerblen.

Dunej 11. mali Serpana,

Svešti deshelaki dunejskiga mešta so sloshili sa petnajst tavshent inu shešt sto soldafhkeh frajz, jeh pustili narediti, inu sa soldafhino v' magazin pernešti.

Na Duneji je od svitliga Zesarja narejena žena sa shgane kamene, to je sa zegel; drashishi nesme prodajan biti, inu zegelnize morejo dobre zegle shgati.

Zheterti tiga mešza je Prinz Karl is Topliz v' Prag nasaj perfhel, kamer se je podal, svoje sdravje vterdit.

Persia.

Persia kralęstvo leshi uni kraj Turzhie v' Asii, je Mahometove vere po nauku Ali, Turki
pa

pa so po nauku Omer. Persianski Kral je imel vojsko s' Moshkovitarjam; Persia inu Moshkovia sta mejasna per kaspiskim morji proti polnozhi. Sdej sta mir sturila, inu podpifala v' mestu Tiflis v' desheli Georgia med zhernim inu kaspiskim morjam. Moshkovski Zar je dal vezh na vojski doblenih mest nasaj, samih nekaj mest si je vder-shal sraven kaspiskiga morja, to je mesto Derbent, Bakost, inu druge. Na meji bo Zar pustil dvaj-fet tavshent soldatov savolo varnosti.

Tukaj bomo povedali, kar se je v' Persii te pretezhene leta godilo.

Po smerti Shaha ali Krala Nadir, katir je 1747. bil vmorjen, so trije Krali, eden v' Persii, drugi v' desheli Korasan, tretji v' Kandahar.

Dva Krala v' Persii sta bila sapored vmorje-na, Potle je bila smeslnava nekaj let, bres vse glave; 1758. je Kerim Han Kral postal, dolgo inu s' zhashtjo kraloval, smilen bil, 1780. vme-rel. Po tem so se eden drugiga spet morili, inu na kraljevi sedesh vrivali, dokler je sdaj sa Kra-la eden s' imenam Baba Han, 36. let star, lep, junashtki vites, zhujezh, priden, deloven, lub per ludem. On je presilne davke sa dva dela po-majnshtal, inu vse nasprotne serza k' perjasnosti spraval.

V' desheli Korasan kraluje Sharok Shah, ka-tirnu so shet pred shtirdeset inu shest letmi ozhi staknili; njegovi sinovi se radi vojskujejo.

Zhes Kandabar inu druge proti Indii blishe deshele se je Achmed 1752. po Nadirja smerti sa Krala vsilil; je kraloval s' mozhjo, pravi-zo, inu serzhnostjo; njega sin Timur je bil sa njim do leta 1792. Sdaj kraluje tiga drugi sin Sha Zeman; sakaj pervorojeni je prevezh divji, ga ozhe ni otel sa Krala puftiti. Zeman kruluje sdaj v' sosefski jutrove Indie s' zhaftjo v' sredi med svojimi pod pokorshino spravlenmi bratmi.

Lashko.

Po Pisnih is Genove 16. Roshnizveta se she biejo genovesi inu Sardinjski Kral; genovesi so hujshi, mesta jemlejo, inu semterkje Piemontese shugajo.

Zisalpinzi pozhasi ravno tako s' vero delajo, kakor so franzosi delali. Vse duhovne ordne so doli djali; vse vere so perpushene, oblast se nizh nepezhá s' boshjo flushbo, zhe le ozhitni versti ni na poti; deshefska moshna neplazhuje nobene vere flushabnikov; vse ozhitne snamina te ali une vere so prepovedane; tedaj katolski se nesmejo nizh ganiti, temuzh na tihim v' zerkvi opravila imeti, inu sami sa duhovnih shivesh sferbeti.

V' Livorno so 22. Roshnizveta pertekle tri Dubravske ali Raguseiske barke; one so bile ravno polcg Malte, kader so tri dni sapped franzosi, inu Maltesarji na eden drugiga stralali; dvanajsti Roshnizveta je bil she stral; potle ne-
vejo

vęjo vezh povędati, fo shę męmo odshle. Anglesov nifo nekjer vidile; is Neapola vunder pifhejo, de fo anglesi 16. poprejshniga męmo Neapola sa franzosmi tekli.

Zisalpinzi tudi nifo Sardinii perjatel, kakor genovesarji, se nekaj zhes Krala pertoshio proti franzoskimu generalu Brune, fami nepovejo, kaj; inu profio, jim pomagati. Satorej je pustil Brune en del zisalpinzov na sardinisko mejo marshirati.

Is Shvajza franzosi smiraj perhajajo taiste namęstit, kar jih je is Lafhkiga zhes morje fhlo s' Bonapartam.

Franzia.

Franzosi fo shę po simi perpravljali v' Indii vse na vojfko, se perjasnili s' Kralam Indie Tipov Saib; tedaj je podobno, de Bonaparte gręde proti Indii, anglesam njih tam leshiozhe posesti pobrat. Tipov oblubi vfo pomozh, on pifhe inu ponudi franzosam svęso na boj zhes anglese; franzose bo s' vřim preskerbel, sunaj froviga inu shganiga vina, katirga fam nima. On je shę rankiga vmorjeniga Krala Ludvik sa pomozh profil, al ta ni otel dati, sdaj morebiti ozhejo franzosi to misel ispelati. Turfki Zar je shę ukasal, shivesh perpraviti v' Egiptu sa franzose.

Trętji pooblasteni od franzosov nepride v' Rastadt, on je v' Batavio poslan,

Shvaj-

Shvajzarjam mislio Parisarji odjēnati, druge komisarje poslati, katiri bi jih majn derli, inu ozhejo s' njimi sglihanje narediti.

Anglia.

Pred brodam Brest so shtestnajst angleskeh bark boj sazhele s' osemnajst franzoskemi; franzosi se sboje, inu v' brod nasaj beshe; anglesi franzosam shtir barke odrēshejo, sa njimi hitē, inu dobili bi jeh bili, ako bi se vēter nebil prevernīl. Na enkat vstane jug, anglesi so v'nevarnosti na skale versheni biti, tedaj se na globoko nasaj vernejo. Mornarji so vēter klēli inu s' sobmi nad jugam shkripali, de je franzosam pomagal vjiti.

Is Irrlanda ni bilo nīzh dosti bolshiga shtati do 19. Roshnizvēta; srēzha bol na stran kralēvih soldatov poteguje, al popolnim shtē nīso puntarji premagani.

Batavia.

Dvanajsti Roshnizvēta je bila ena nova prekūzia v' Hollandi, dosedajne oblasti obvershene, inu sdaj eni postavleni, katiri bodo en mēsez sa gospodarje, dokler se po postavah drugi sbrani moshje svolio, katiri bodo skusi prave duri k' oblasti pershli. Tim zhali je shtir inu shtirdefēt glavarjov poterjenih, oni po svoji glavi inu sastopnosti prenarejajo, kar se jim sdi dosdaj pokasheniga,

Is Amsterdama pishejo 26. Roshnizvęta, Anglesi so na otok Valheren v'Hollandi perderli, ishejo na suho stopiti, inu hollendarjam ta otok vsęti.

Prajsovo.

Od franzokiga visharstva na prajsovi dvor poslani deshelak Sicyes se je perpelal v'Berlin 20. Roshnizvęta, on bo lę sa en zhas tukaj kakor posebni minister, de nekitere rezhi pogliha.

Kral inu Kraliza sta obhodila Prajsio, inu Polsko, 29. Roshnizvęta sta spęť nasaj v'Berlin perfhla. Povsot je bilo vesele, slasti bliso Novograda misli Kral eno novo terdnavo sidati.

Shvajz.

Komisar Rapinat dęla s' Shvajzarji po svoji volji, on jim ozhita, de niso pravi perjatli franzosam, de angleske podpihavze poslufhajo, de bo tręba vse pre narediti, kakor je v'Zisalpinii inu v'Hollandi moglo pre narejeno biti. Na dva Rapinatova pisma so sbrani moshje jęnali, inu Rapinat je sam od sebe dva visharja odstavlil, ter dva druga svolil.

Tudi so mogli nekitere novizarje v'jęzho vtakniti, kęr niso po franzoski glavi pisali, inu njim vse prav dajali.

Sraven tiga zhedalaj vezh franzosov perhaja v'Shvajz, kęr se nemorejo sanesti, de bi
shvaj-

shvajzarji vse radi bogali, karkol franzosi ote imeti.

Dalaj sapove franzoski komisar vse na tanko ispolniti, kar on vkasuje, ne kar shvajzarfski sbor ozhe. Katirkol bo ludi drashil, zhes franzose godernal, bo sapert v' jezho.

Al sdaj bo morebit konez teh nadlog; sakaj komisar Rapinat je v' Majnz prestavljen, inu Rudler od tam namesti njega v' Shvajz poslan.

Vino naprodaj.

Shesti dan Augusta mesza bo na Raki na Dolenskim sjutraj od 9. do 12, inu popoldne od 3. do 6. na lizitiranje naprodaj proti prezejniju plazhilu 600. vedrov lanskgiga inu predlanskgiga vina domazhiga perdelka, inu 900. vedrov gorfhine.

Kupzam se bo sastojn al do zeste v' Shent Jernej al do Save postavilo, kar bodo vina kupili.

Grad Raka 14. mali Serp. 1798.

Teh Novize bodo sanaprej enkrat v' tedni fleherno Sabboto vundajane; velajo pol leta en goldinar, po poshti dva goldinarja.